

OKOLNOSTI OMEZUJÍCÍ PŘESHRANIČNÍ TRANSAKCE, VEŘEJNÁ SOUPEŤ O NEJVHODNĚJŠÍ NABÍDKU A VEŘEJNÉ ZÁKAZKY

IVO MACEK

Právnická fakulta Masarykovy univerzity, katedra obchodního práva,
Česká republika

Abstract in original language

Cílem příspěvku je popsat okolnosti související s možností stanovení víceméně netradičních podmínek při uzavírání obchodních smluv v evropském právním prostoru i v národní právní úpravě, a to z pohledu jak platné, tak i navrhované právní úpravy. Příspěvek bude vycházet z návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o společné evropské právní úpravě prodeje a budou zmíněny rovněž okolnosti související s přístupem zahraničních dodavatelů k národním veřejným zakázkám.

Key words in original language

Přeshraniční transakce, zahraniční dodavatel, právní úprava prodeje, hospodářská soutěž, veřejné zakázky.

Abstract

This article deals with specific conditions in contract and sales law. These conditions will be discussed in relation to the new Regulation of the European parliament and of the Council on a Common European sales law, where traders should be able to apply the Common European sales law in all their cross-border dealings within the European Union. This Regulation will be compared with the new civil code and with standards of Czech public procurement law.

Key words

Cross-border transactions, contract law, sales law, economic competition, public procurement.

1. PŘESHRANIČNÍ OBCHODNÍ TRANSAKCE A VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Při bližším pohledu na strukturu uchazečů o veřejné zakázky zadávané v České republice může čtenáře napadnout, z jakého důvodu je možno se setkat s nabídkami takřka výhradně od tuzemských dodavatelů a nikoliv od těch zahraničních. V ojedinělých, úzce specifikovaných případech,¹ se můžeme setkat i s nabídkami zahraničních dodavatelů,

¹ Jedná se zpravidla o obory, ve kterých existuje pouze malé množství potenciálních dodavatelů a v nichž jsou vytvořeny oligopolní struktury, jako

avšak s ohledem na množství veřejných zakázek zadávaných místními zadavateli, ve kterých je přerozdělováno množství finančních prostředků ve výši takřka 700 mld. Kč,² je tento počet naprosto neodpovídající. Ačkoliv z tohoto objemu je přibližně třetina veřejných zakázek malého rozsahu, ke kterým zpravidla nemají zahraniční dodavatelé přístup, stále je k dispozici poměrně velký objem finančních prostředků, pro který by se dle obecného očekávání vyplatilo zahraničním dodavatelům vynaložit námahu na vytvoření nabídky, aby se mohli zúčastnit tuzemského zadávacího řízení. S ohledem na výše uvedené se pokusím v další části příspěvku rozebrat, co brání zahraničním dodavatelům v účasti v tuzemských zadávacích řízeních a zda je v souvislosti s připravovanými legislativními změnami možno očekávat jiný přístup zahraničních dodavatelů v této oblasti.

Proces výběru smluvního partnera pro předmět plnění veřejné zakázky odpovídá procesu uzavírání běžného smluvního vztahu, ačkoliv zadavatel, jako jedna ze smluvních stran, je vázána poměrně přísnou a podrobnou úpravou zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. Při výběru smluvního partnera ve veřejných zakázkách stejně jako v běžném obchodním styku, je dána výzva k uzavření smlouvy ze strany zadavatele, a je na dodavateli, zda přistoupí na podmínky zadavatele a podá nabídku. Vzhledem k tomu, že je nabídka – oferta právní úkon, plynou z této její povahy důsledky spočívající ve vzniku těch práv a povinností, které právní normy s ofertou spojují. Co se dodavatele týká, vyvstává pro něho jako základní právní důsledek sdělení oferty jeho vázanost již učiněným návrhem na uzavření smlouvy. Pokud jsou pak splněny normativní podmínky, je dodavatel oprávněn odvolat návrh na uzavření smlouvy.³

V řadě případů je důvod nepodání nabídky v zadávacím řízení stejný jako v případě běžných mezinárodních obchodních vztahů, kdy především v případě malých a středních podniků je počet

např. odvětví dodavatelů zdravotnické techniky, specializovaných přístrojů určených pro výzkumné účely, bankovních služeb, kde je evropský trh podstatně unifikován, apod.

² Trh veřejných zakázek je významnou součástí národního hospodářství a tvoří cca 17,5 % hrubého domácího produktu v České republice, což v roce 2009 představovalo v absolutní výši částku přibližně 634 mld. Kč. Data vycházejí ze studie „Odhad velikosti trhu veřejných zakázek v České republice v roce 2006“, J. Pavel, F. Ochrana, Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007, a podrobněji jsou rozpracována v dokumentu Ministerstva pro místní rozvoj „Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2011 až 2015“, který je dostupný na Portálu veřejných zakázek: <http://www.portal-vz.cz/Elektronicke-zadavani-verejnych-zakazek>

³ Bejček, J., Eliáš, K., Raban, P. a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní závazky*. 5. vydání, Praha : C. H. Beck, 2010, str. 53.

mezinárodních transakcí rovněž poměrně nízký. Důvodů omezujících přeshraniční transakce je pak celá řada. Podle studie⁴ Eurobarometru pouze 9,3 % podniků provozujících obchodní činnost v Evropské unii prodává své zboží do zahraničí. Ze studie rovněž vyplývá, že v transakcích mezi podnikateli 49 % společností prodávajících nebo majících zájem prodávat mimo své vnitrostátní trhy uvádí, že jim v této činnosti bránila řada překážek souvisejících se smluvním právem, celkově pak transakční náklady na vývoz do jednoho dalšího státu mohou činit až 7 % obrátu malého či středního podniku, při exportování do čtyř členských států se náklady mohou vyšplhat na 26 % ročního obrátu.

Je zřejmé, že transakční náklady související s mezinárodním obchodem významněji dopadají na malé a střední podniky, než na velké mezinárodní korporace. Velké korporace, především pak v oblasti stavebních zakázek, mají zřízeny dceřiné společnosti, které se v souladu s tuzemským právem účastní veřejných zakázek. Vzhledem k tomu, že u těchto společností tvoří příjem od veřejných, sektorových či dotovaných zadavatelů podstatnou část celkových příjmů, vyplatí se těmto společnostem vynaložit finanční prostředky související s transakčními náklady vyplývajícími z mezinárodních transakcí. U malých a středních podniků je však situace často jiná, a to z toho důvodu, že především pro podniky podnikající v oblasti dodávek a služeb nejsou veřejné zakázky klíčovým oborem a seznamování se se zahraniční právní úpravou vyžaduje často neúměrné náklady.

V oblasti mezinárodních veřejných zakázek je pozice zahraničních dodavatelů velmi obdobná pozici zahraničních dodavatelů v běžných obchodních transakcích. Situace, kdy je smlouva jako závěrečná fáze zadávacího řízení uzavírána mezi vybraným uchazečem, jenž má místo sídla ve státě odlišném od místa zadavatele, je dle studie⁵ Evropské komise opět jevem velmi výjimečným. Dle údajů dostupných z roku 2004 bylo pouze 1,9 % všech smluv ve veřejných zakázkách uzavřeno se zahraničním dodavatelem. Mezi uváděné důvody patří opět rozdílná právní úprava smluvního práva a náležitosti související se zadávacím řízením, přičemž vše výše uvedené podstatným způsobem omezuje hospodářskou soutěž na vnitřním trhu Evropské unie, kdy nejsou ve finále spotřebitelům nabízeny takové služby a výrobky, jaké by při zvýšení standardů hospodářské soutěže měly za výhodnějších podmínek zaručeny.

⁴ Eurobarometr 320 o evropském smluvním právu v transakcích mezi podnikateli z roku 2011, s. 15.

⁵ Evropská komise, DG Enterprise and Industry, *EVALUATION OF SMES' ACCESS TO PUBLIC PROCUREMENT MARKETS IN THE EU*, online, dostupné na internetových stránkách Evropské komise www.ec.europa.eu

Na výše uvedené pak reaguje připravovaná právní úprava Evropské unie, konkrétně Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společné evropské právní úpravě prodeje [KOM(2011) 635] a rovněž řada směrnic souvisejících se zadáváním veřejných zakázek. Návrh nařízení o společné evropské právní úpravě prodeje reaguje však pouze na kupní smlouvy, tudíž by předmětem těchto smluvních vztahů byly především veřejné zakázky na dodávky.

2. SPOLEČNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA PRODEJE

Z cílů navrhovaného nařízení vyplývá, že podnikatelé by měli mít možnost, za předpokladu, že s tím souhlasí druhá smluvní strana, používat společnou evropskou právní úpravu prodeje ve všech svých přeshraničních transakcích v rámci Evropské unie, a nemuseli se tak přizpůsobovat odlišným vnitrostátním úpravám smluvního práva. Z pohledu veřejných zakázek je však poměrně obtížné si představit, že by tuzemský zadavatel přistoupil na tuto evropskou společnou právní úpravu. Pokud však zvážíme situaci, že v budoucnu bude rovněž nejistota spojená s aplikací nového občanského zákoníku, a pokud by zadavatelé skutečně měli zájem na tom, aby obdrželi co největší počet nabídek od různých dodavatelů, je možné, že i zadavatelé budou ochotni přistoupit na společnou evropskou právní úpravu těchto smluvních vztahů.

Jak již bylo uvedeno výše, zadávání veřejných zakázek je soukromoprávní úpravou, která je podrobně upravena kogentními ustanoveními zákona o veřejných zakázkách. Celý proces ovšem primárně vychází z ustanovení § 281 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, kde je zakotvena úprava veřejné obchodní soutěže.⁶ V § 281 obchodního zákoníku je uvedeno: „*kdo vyhlásí neurčitým osobám soutěž ("vyhlašovatel") o nejvhodnější návrh na uzavření smlouvy (obchodní veřejná soutěž), činí tím výzvu k podávání návrhů na uzavření smlouvy ("návrh")*“. Z tohoto důvodu se dále v příspěvku kromě obecných náležitostí připravovaného nařízení zaměřím i na obecnou úpravu veřejné obchodní soutěže, zda je možno očekávat nějaké změny v této oblasti a zda by se pak tyto změny mohly následně promítnout i do právní úpravy zadávání veřejných zakázek.

Postup pro výběr nejvhodnější nabídky v rámci veřejné obchodní soutěže není v návrhu nařízení o společné evropské právní úpravě prodeje přímo upraven. V dané věci je však možno vycházet z článku 31 nařízení, kde je stanoveno, že

1. Návrh na uzavření smlouvy je nabídkou, jestliže:

⁶ Eliáš, K. a kol., *Obchodní zákoník: Praktické poznámkové vydání s výběrem judikatury*, str. 581.

- a) je zamýšlen tak, aby jeho přijetí vedlo ke vzniku smlouvy; a*
- b) obsahuje všechny náležitosti a je dostatečně určitý, aby smlouva vznikla.*

2. Nabídka může být určena jedné nebo více určitým osobám.

3. Návrh učiněný veřejně není nabídkou, pokud z daných okolností nevyplývá něco

jiného.

Z výše uvedeného vymezení nabídky je pak zřejmé, že navrhovaná evropská právní úprava nestanovuje konkrétní náležitosti týkající se veřejných obchodních soutěží, rovněž ale nejsou stanoveny žádné okolnosti, které by způsobily omezený přístup k přeshraničním veřejným zakázkám.

Z dalších informací uvedených v návrhu nařízení je pak zřejmé, že tato nová právní úprava bude podporovat elektronický prodej, a to i v případě přeshraničních transakcí. V konečném důsledku tyto všechny okolnosti mohou způsobit to, že po rozšíření povědomí o výhodách elektronického obchodu budou i zadavatelé častěji využívat možnosti elektronického zadávání, které bude následně spojeno s elektronickým uzavíráním příslušných smluv. K tomu ostatně směřuje i tuzemská Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2011 až 2015, která má za účel vymezení základní strategický rámec pro zavádění moderních informačních a komunikačních technologií do procesů zadávání veřejných zakázek pro období let 2011 až 2015.

Článek 86 návrhu nařízení se pak věnuje okolnostem, které mohou mít vliv na přeshraniční transakce:

Pojem „nepřiměřenosti“ ve smlouvách mezi obchodníky

1. Ve smlouvě mezi obchodníky je smluvní podmínka považována pro účely tohoto

oddílu za nepřiměřenou, pouze pokud:

a) je součástí smluvních podmínek, které nebyly individuálně sjednány ve smyslu

článku 7; a

b) je takové povahy, že její použití se podstatně odchyluje od poctivých obchodních zvyklostí nebo je v rozporu se zásadami dobré víry a poctivého

jednání.

V tomto poměrně obecném vyjádření se nic nemění oproti stávající praxi. Naopak ve vztahu k veřejným zakázkám je především v poslední době poměrně zřejmé, že nová legislativní smršť zabraňuje zadavatelům, aby v rámci zadávacích řízení včlenili do podmínek zadávací dokumentace takové požadavky, které by byly v rozporu s poctivými obchodními zvyklostmi či zásadami dobré víry v přeshraničních zadávacích řízeních. Omezení hospodářské soutěže na vnitřním trhu Evropské unie je důkladně kontrolováno jak soutěžními úřady, Evropskou komisí, poskytovateli dotací, tak samotnými dodavateli.

3. NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK

V návrhu nového občanského zákoníku se s úpravou veřejné obchodní soutěže můžeme setkat v ustanovení § 1761, kde je stanoveno, že

„kdo vyhlásí neurčitým osobám soutěž o nejvhodnější nabídku, činí tím výzvu k podávání nabídek.“

§ 1762 pak dále konkretizuje postup při vyhlášení veřejné soutěže o nejvhodnější nabídku

„Vyhlášovatel soutěže vymeze v písemné formě alespoň obecným způsobem předmět plnění a zásady ostatního obsahu zamýšlené smlouvy, na němž trvá, a určí způsob podávání nabídek a lhůtu, do které lze nabídky podat, jakož i lhůtu pro oznámení vybrané nabídky. Obsah podmínek soutěže vhodným způsobem uveřejní“

Z definice i z následujících ustanovení je zřejmé, že právní úprava v návrhu nového občanského zákoníku oproti úpravě ve stávajícím obchodním zákoníku nedostala významných změn. Ačkoliv návrh občanského zákoníku sjednocuje právní úpravu veřejné soutěže upravenou ve stávajícím občanském i obchodním zákoníku, vliv na mezinárodní obchodní transakce, příp. na přeshraniční veřejné zakázky tato skutečnost mít nebude.

Do budoucna bude tedy stále zachován systém, že zákon o veřejných zakázkách je v podstatě speciální úpravou k obecným ustanovením veřejné obchodní soutěže, v novém občanském zákoníku upravené právě v ustanovení § 1761.

K okamžiku nabytí účinnosti nového občanského zákoníku bude zajímavé sledovat, jak zareagují tuzemští zadavatelé na poměrně vysokou míru právní nejistoty související s touto pro všechny (a především pro soudy) novou právní úpravou. Tento krok by mohl vést k tomu, že tuzemští zadavatelé budou návrhy kupních smluv tvořící součást zadávací dokumentace koncipovat dle pravidel vycházejících právě z jednotné evropské úmluvy o právní úpravě prodeje, neboť řada neurčitých ustanovení bude již judikována soudy v rámci členských států Evropské unie. Veškerý takový postup zadavatele může způsobit jen to, že především malí a střední podnikatelé se budou chtít podílet na přeshraničních veřejných zakázkách, neboť se jim sníží již zmiňované transakční náklady související s pro ně

neznámým smluvním právem. Předchozí ovšem úzce souvisí s tím, kdy nařízení o společné evropské právní úpravě prodeje nabude finální podoby a jednotlivé smluvní strany ji budou moci aplikovat ve svých smluvních vztazích, neboť pokud by tato situace nastala po delší době od účinnosti nového občanského zákoníku, nedá se očekávat, že by tuzemští zadavatelé opouštěli již vytvořené návrhy smluv dle občanského zákoníku a přistoupili na evropskou úpravu, i když by to třeba vedlo k vyšší hospodářské soutěži na daném trhu.

4. SJEDNOCENÍ EVROPSKÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY

V Evropské unii obdobně jako v České republice je vynakládán na veřejné zakázky finanční objem ve výši více než 17 % hrubého domácího produktu jednotlivých členských států. Evropské právo veřejné zadávání je právně zakotveno v řadě směrnic, které byly jednotlivými členskými státy transponovány do národní legislativy. Tyto směrnice stejně jako legislativa veřejného zadávání v řadě dalších světových států vychází z dokumentu Organizace spojených národů *UNCITRAL Model Law on Public Procurement*⁷ z roku 2011, který nahradil předchozí dokument *UNCITRAL Model Law on Procurement of Goods, Construction and Services* z roku 1994. Tato právní úprava sjednocuje právní úpravu zadávání veřejných zakázek v řadě států světa a je výsledkem jednání obchodní komise OSN.

Právní úprava veřejného zadávání Evropské unie pak vychází v současnosti ze směrnic přijatých v roce 2004, které nahradily původní zadávací směrnice (92/50/EHS, 93/36/EHS, 93/37/EHS, 93/38/EHS, 97/52/ES, 98/4/ES). Tyto směrnice byly publikovány dne 30. dubna 2004 v Úředním věstníku EU, čímž byla završena čtyřletá zákonodárná činnost Evropské komise, Evropského parlamentu a Rady na tzv. legislativním balíčku EU.⁸

Výběr aktuálně platných směrnic upravujících postup při zadávání veřejných zakázek:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES ze dne 31. března 2004, o koordinaci postupů při zadávání

⁷ United Nations Commission on International Trade Law, Procurement and Infrastructure Development, dostupné online [28.11.2011]

http://www.unctad.org/unctad/en/uncitral/uncitral_texts/procurement_infrastructure/2011Model.html

⁸ Portál o veřejných zakázkách a koncesích, Legislativa a judikatura, Evropská legislativa, dostupné online [cit. 28.11.2011]:

<http://www.portal-vz.cz/Legislativa-a-Judikatura/Legislativa/Evropska-legislativa---aktualni-zneni-smernic-c--2>

veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby – tzv. zadávací směrnice

- směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/17/ES ze dne 31. března 2004, o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb – tzv. sektorové zadávání
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti – tzv. obranné zadávání (novela zákona o veřejných zakázkách, zákon č. 258/2011 Sb.)
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/33/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel – tzv. zelené zadávání (novela zákona o veřejných zakázkách, zákon č. 179/2010 Sb.)
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/66/ES ze dne 11. prosince 2007, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 1989/665/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1992/13/EHS, pokud jde o zvýšení účinnosti přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek – tzv. přezkumná směrnice (novela zákona o veřejných zakázkách, zákon č. 417/2009 Sb.)

Z výše uvedeného výčtu směrnic je zřejmé, že proces zadávání veřejných zakázek v rámci členských států Evropské unie je upraven poměrně podrobně. Současně je vhodné zmínit, že Česká republika v rámci transpozice evropských směrnic ve srovnání s jinými státy dodržuje časové limity uvedené ve směrnicích, v řadě případů naopak evropská právní úprava reaguje na skutečnosti, které jsou již v řešeny v české právní úpravě. Toto je zřejmé například při pohledu na aktuální témata, která jsou řešena v jednacích výborech Evropské komise. Do budoucna je připravována směrnice, která by měla sjednotit legislativu ve věci tzv. sociálního zadávání. Při pohledu do českého zákona o veřejných zakázkách je však zřejmé, že sociální zadávání je již v tuzemské právní úpravě zachyceno.⁹

⁹ § 101 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách uvádí „Účastní-li se otevřeného řízení, užšího řízení, nebo zjednodušeného podlimitního řízení při zadávání podlimitní veřejné zakázky na dodávky nebo služby dodavatel zaměstnávající více než 25 zaměstnanců, z nichž je více než 50 % zaměstnanců osobami se zdravotním postižením, je pro hodnocení nabídek rozhodná výše nabídkové ceny tohoto dodavatele snižená o 15 %.

5. PŘESHRAŇIČNÍ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY DE LEGE FERENDA, ZÁVĚR

Netradičních okolností, které souvisí s tuzemským právním systémem v oblasti veřejných zakázek oproti jiným státům Evropské unie, příp. i ve srovnáním s obchodním právem aplikovaným v rámci běžných obchodních vztahů mezi podnikateli, je celá řada. Za zmínku stojí např. institut smluvní pokuty, kdy tradičně bývá ze nepřiměřeně vysokou označována smluvní pokuta ve výši jednotek procent z objemu zakázky za každý den prodlení.¹⁰ Tento závěr pak vyplývá i z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu,¹¹ kde soud dovodil, že rizika soukromoprávního nevymožení příliš vysokých smluvních pokut jsou značná. Oproti tomu situace ve veřejných zakázkách v této věci je poměrně odlišná, neboť pokud výše smluvní pokuty tvoří jedno z dílčích hodnotících kritérií, dodavatelů nabízejí smluvní pokuty i ve výši např. 50 % z objemu zakázky za každý den prodlení, aby se jejich šance na vítězství v zadávacím řízení zvýšily. A ačkoliv podle předchozího by taková výše smluvní pokuty musela být soudem upravena, z rozhodnutí Krajského soudu v Brně¹² vyplývá, že v oblasti veřejných zakázek je nutno¹³ zohlednit též skutečnost, že je to právě uchazeč v zadávacím řízení, který takto vysokou smluvní pokutu nabídne, a sice proto, aby hodnocení jeho nabídky bylo pro něj příznivější. Okolnost, že tato smluvní pokuta nebývá často zadavateli soudně vymáhána, je však informace, kterou zahraniční dodavatelé nemají k dispozici, a tak jejich šance na vítězství v tuzemských zadávacích řízeních je poměrně omezená.

Určitým pozitivem však může být pro zahraniční dodavatele informace, že připravovaná novela zákona o veřejných zakázkách¹⁴

¹⁰ Podle ustanovení § 301 obchodního zákoníku nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu může soud snížit s přihlédnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti, a to až do výše škody vzniklé do doby soudního rozhodnutí porušením smluvní povinnosti, na kterou se vztahuje smluvní pokuta. K náhradě škody vzniklé později je poškozený oprávněn do výše smluvní pokuty podle § 373 a násl. obchodního zákoníku.

¹¹ Například rozsudek Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 23 Cdo 4038/2007 ze dne 27.11.2009, podle něhož je-li smluvní pokuta nepřiměřeně vysoká, není již věcí úvahy soudu, zda moderační oprávnění využije, ale soud tohoto oprávnění využít musí, a tedy smluvní pokutu sníží, a to i bez návrhu dlužníka.

¹² Rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 62 Af 25/2010-94 ze dne 19.7.2011.

¹³ I s ohledem na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 2707/2007 ze dne 14.10.2009, kde soud konstatoval, že je třeba posoudit důvody, které ke sjednání příslušné výše smluvní pokuty vedly, a okolností, které toto sjednání provázely.

¹⁴ Podle aktuálních informací by připravovaná novela zákona o veřejných zakázkách měla nabýt účinnosti k datu 1.4.2012.

jednoznačně uvádí, že institut smluvní pokuty již nebude možno zvolit jako dílčí hodnotící kritérium při zadávání veřejných zakázek.¹⁵ Rovněž v § 6 zákona o veřejných zakázkách přibude odstavce č. 2, ve kterém je uvedeno, že zahraniční dodavatelé musí mít možnost přístupu k národním veřejným zakázkám stejně jako tuzemští dodavatelé.¹⁶

Z výše uvedeného je zřejmé, že do budoucna je možno očekávat řadu změn v právní úpravě, které by měly ulehčit řadě malých a středních a podniků účastnit se přeshraničních veřejných zakázek. Ať už se jedná o Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společné evropské právní úpravě prodeje nebo o sjednocování systému zadávání veřejných zakázek v jednotlivých státech Evropské unie, je zřejmé, že v souladu s těmito tendencemi bude muset jít i budoucí tuzemská právní úprava.

V souladu s výše uvedeným by mělo dojít ke snížení transakčních nákladů, především v oblasti smluvního práva a práva zadávacího řízení, které podniky omezují v možnostech uplatnit své produkty či služby i u zahraničních subjektů. Z takto fungující hospodářské soutěže by měl ve finále profitovat nejvíce spotřebitel či konečný uživatel a hospodárně vynakládané veřejné prostředky zajistí řadu služeb pro běžné občany.

Literature:

- a. Bejček, J., Eliáš, K., Raban, P. a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní závazky*. 5. vydání, Praha : C. H. Beck, 2010
- b. Evropská komise, DG Enterprise and Industry, *EVALUATION OF SMES' ACCESS TO PUBLIC PROCUREMENT MARKETS IN THE EU*, online [cit.

¹⁵ Bod 121 senátního tisku č. 241: V § 78 se na konci odstavce 4 doplňuje věta „*Dílčím hodnotícím kritériem nemohou být smluvní podmínky, jejichž účelem je zajištění povinností dodavatele, nebo platební podmínky.*“. Návrh novely zákona o veřejných zakázkách je dispozici online [cit. 6.12.2011]:

<http://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/historie?action=detail&value=3025>

¹⁶ Bod 7 senátního tisku č. 241: V § 6 se dosavadní text označuje jako odstavce 1 a doplňuje se odstavce 2, který zní: „(2) *Zadavatel nesmí omezovat účast v zadávacím řízení těm dodavatelům, kteří mají sídlo nebo místo podnikání v členském státě Evropské unie a ostatních státech, které mají s Českou republikou či Evropskou unií uzavřenu mezinárodní smlouvu zaručující přístup dodavatelů z těchto států k zadávané veřejné zakázce.*“.

- 26.11.2011], dostupné na internetových stránkách Evropské komise www.ec.europa.eu
- c. Evropská komise, *Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on a Common European Sales Law*, dostupné online [cit. 26.11.2011]:
- d. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0635:FIN:EN:PDF>
- e. Nejvyšší soud České republiky, *Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu*, [cit. 30.11.2011]. Dostupné na: <http://www.nsoud.cz/>
- f. Portál o veřejných zakázkách a koncesích, Legislativa a judikatura, Evropská legislativa, online [cit. 28.11.2011]:
- g. <http://www.portal-vz.cz/Legislativa-a-Judikatura/Legislativa/Evropska-legislativa---aktualni-zneni-smernic-c--2>
- h. Senát České republiky, *Návrh novely zákona o veřejných zakázkách*, Senátní tisk č. 241, online [cit. 6.12.2011]:
- i. <http://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/historie?action=detail&value=3025>
- j. Štenglová, I. in Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. et al. *Obchodní zákoník. Komentář*. 11. vydání. Praha : C. H. Beck, 2006
- k. United Nations Commission on International Trade Law, Procurement and Infrastructure Development, dostupné online [cit. 28.11.2011]:
- l. http://www.cnudci.org/uncitral/uncitral_texts/procurement_infrastructure/2011Model.html
- m. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, *Sbírky rozhodnutí*, [cit. 26.11.2011]. Dostupné na: <http://www.compet.cz>